

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2024
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język hiszpański
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony Poziom dwujęzyczny
<i>Termin egzaminu:</i>	9 maja 2024 r. – poziom podstawowy 21 maja 2024 r. – poziom rozszerzony; poziom dwujęzyczny
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 września 2024 r.

WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

Język hiszpański

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka hiszpańskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym składał się z 38 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie), 10 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi oraz 1 zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (16 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (7 zadań zamkniętych i 6 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 1 zadanie sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte i otwarte oraz 12 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		12
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	12
	z techników	0
	z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	2
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	8
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	2
	ze szkół publicznych	11
	ze szkół niepublicznych	1
	kobiety	9
	mężczyźni	3
	bez dysleksji rozwojowej	11
	z dysleksją rozwojową	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Z egzaminu zwolniono 3 uczniów – laureata i finalistów Olimpiady Języka Hiszpańskiego.

TABELA 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niełyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	obywatele Ukrainy ^{2,3}	0
Ogółem	0	

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		9 maja 2024 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		9	
Liczba zespołów egzaminatorów*		0	
Liczba egzaminatorów*		0	
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ⁵	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzv ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁵ (art. 44zzz)		0	

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

² Dz.U. z 2024 r. poz.167, z późn. zm.

³ Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3b ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094).

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302).

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	12	-	-	-	-	-	-	-
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	12	-	-	-	-	-	-	-
z techników	0	-	-	-	-	-	-	-
z branżowych szkół II stopnia	0	-	-	-	-	-	-	-
z Ukrainy	0	-	-	-	-	-	-	-
bez dysleksji rozwojowej	11	-	-	-	-	-	-	-
z dysleksją rozwojową	1	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka hiszpańskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 31 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 17 zadań otwartych, w tym 16 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (14 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (6 zadań zamkniętych i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 2 zadania sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		39
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	34
	z techników	5
	z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	1
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	4
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	21
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	13
	ze szkół publicznych	33
	ze szkół niepublicznych	6
	kobiety	25
	mężczyźni	14
	obywatele Ukrainy ^{2,3}	0

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

² Dz.U. z 2024 r. poz.167, z późn. zm.

³ Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3b ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094).

Z egzaminu zwolniono 3 uczniów – laureata i finalistów Olimpiady Języka Hiszpańskiego.

TABELA 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
Ogółem	0	

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		21 maja 2024 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		25	
Liczba zespołów egzaminatorów*		0	
Liczba egzaminatorów*		0	
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ⁵	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁵ (art. 44zzz)		0	

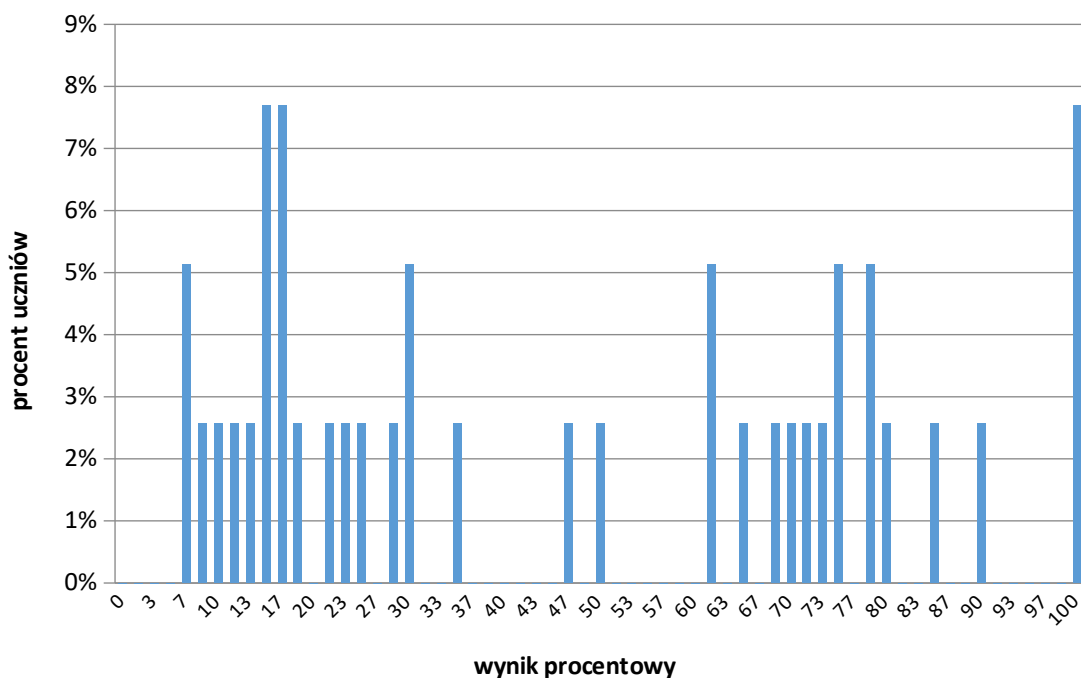
* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

Podstawowe dane statystyczne

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302).

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.).

Wyniki zdających

WYKRES 3. Rozkład wyników zdających**TABELA 9.** Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	39	7	100	35	15	46	31
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	34	7	100	33	15	45	32
z techników	5	-	-	-	-	-	-
z branżowych szkół II stopnia	0	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Istnieje wiele wartości modalnych. Podano wartość najmniejszą.

Poziom wykonania zadań

TABELA 10. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedzane w naturalnym tempie [...].</i>	II.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	77%
1.2.		II.3) Zdający określa intencje [...] nadawcy/autora wypowiedzi.	59%
1.3.			64%
1.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	64%
1.5.			54%
1.6.		II.3) Zdający określa intencje [...] nadawcy/autora wypowiedzi.	59%
2.1.			72%
2.2.			56%
2.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	62%
2.4.			64%
2.5.			62%

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	<p>II. Rozumienie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i></p>	<p>VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.</p>	15%
3.2.	<p>V. Przetwarzanie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i></p>		31%
3.3.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p>		28%
3.4.	<p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>		38%
		<p>II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.</p>	

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	79%
4.2.			56%
4.3.			54%
4.4.			64%
4.5.			72%
5.1.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	49%
5.2.			54%
5.3.			38%
5.4.			51%
5.5.			36%

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	69%
6.2.		III.2) Zdający określa [...] postawy nadawcy/autora tekstu.	49%
6.3.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	69%
6.4.		III.2) Zdający określa intencje [...] nadawcy/autora tekstu.	64%
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	28%
6.6.		VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.7.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		I. Znajomość środków językowych.
6.8.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	
	<i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		

Znajomość środków językowych

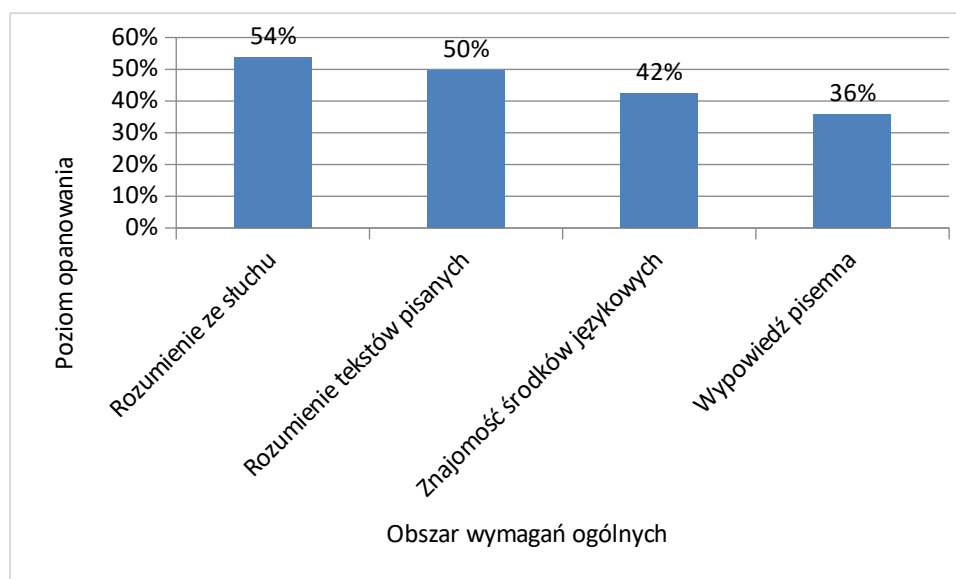
Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	54%
7.2.			44%
7.3.			54%
7.4.			64%
7.5.			44%
7.6.			54%
8.1.			64%
8.2.			46%
8.3.			31%
8.4.			26%
9.1.			23%
9.2.			21%
9.3.			31%
9.4.			38%

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p> <p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i></p> <p>IV. Reagowanie na wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].</i></p>	<p>I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	zgodność z poleceniem	34%
		<p>V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].</p> <p>V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].</p>	spójność i logika wypowiedzi	42%
		<p>V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.</p>	zakres środków językowych	35%
		<p>V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.</p> <p>V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.</p> <p>VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.</p>	poprawność środków językowych	35%

WYKRES 4.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Poziom podstawowy

Średni wynik uzyskany przez maturzystów przystępujących do egzaminu z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym wyniósł 77% punktów.

Zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniami z obszaru rozumienia tekstów pisanych (średni wynik – 84% punktów). Więcej trudności sprawiło im rozwiązanie zadań z obszaru rozumienia ze słuchu (średni wynik – 78% punktów). Najniższy średni wynik uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość środków językowych oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej (po 71% punktów).

W obszarze rozumienia ze słuchu sprawdzane były cztery umiejętności: znajdowanie w wypowiedzi określonych informacji (zadania 1.1 – 1.5., 3.2. oraz 3.5.), określanie głównej myśli wypowiedzi (zadania 2.1., 2.4. oraz 3.1.), określanie kontekstu wypowiedzi (zadanie 3.3.) oraz określanie intencji nadawcy/autora wypowiedzi (zadania 2.2., 2.3., 2.5. i 3.4.).

Wyniki pokazują, że tegoroczni maturzyści lepiej poradzili sobie z rozwiązaniem zadań wymagających globalnego rozumienia wypowiedzi niż z rozwiązaniem zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w wypowiedzi określonych informacji (średni wynik – odpowiednio 82% i 75%).

Najłatwiejsze okazało się zadanie 3.1., w którym należało stwierdzić, co jest głównym tematem rozmowy. 91% abiturientów zrozumiało, że rozmowa dotyczyła możliwości skorzystania z usługi osobistego asystenta dla osoby niepełnoletniej podróżującej samolotem, i wskazało poprawną odpowiedź **C. Servicio de asistencia**.

Niewiele trudniejsze okazało się zadanie 3.3., w którym zdający mieli zdecydować, gdzie toczy się rozmowa: w muzeum, w klasie czy podczas warsztatów malarskich na świeżym powietrzu. Prawidłową odpowiedź **B. El diálogo tiene lugar durante una clase en la escuela**. wybrało 86% maturzystów. O tym, że dialog toczy się podczas lekcji w klasie świadczyły na przykład: sposób zwracania się kobiety do słuchaczy (*Manolo, apaga la luz; sentaos y fijaos en este cuadro*), poinformowanie o planowanej wycieczce pod koniec roku szkolnego, pytania i odpowiedzi chłopaka dotyczące przygotowanej przez kobietę prezentacji multimedialnej, a wreszcie jego prośba o zapisanie na tablicy wybranych informacji.

Najwięcej problemów sprawiło zadanie 2.2., w którym należało określić intencję osoby mówiącej. Zadanie to oparte było na krótkiej wypowiedzi mężczyzny, który wahał się, jaki prezent powinien wybrać dla swojego przyjaciela. Fragmenty takie jak *¿Qué pena que no puedas contestarme ahora!, me gustaría consultarte, ¿Y tú qué opinas?* jednoznacznie świadczyły o tym, że mężczyzna prosił kogoś o radę w podjęciu ostatecznej decyzji. Poprawną odpowiedź **A. Esta persona pide consejo**. wskazało 76% zdających. Spośród błędnych odpowiedzi najczęściej wybieraną była odpowiedź E. *Esta persona sugiere la solución a un problema*. Atrakcyjność tego dystraktora można tłumaczyć pojawiającymi się w nim rzeczownikami *solución* i *problema*. Osoby, które nie zwróciły uwagi na poprzedzający je czasownik lub po prostu go nie znały, mogły założyć, że zdanie to odnosi się do kogoś, kto prosi o pomoc w rozwiązaniu problemu. Tymczasem sens całego zdania E. był dokładnie odwrotny do treści wypowiedzi.

Poziom wykonania zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w wypowiedzi określonych informacji był bardziej zróżnicowany: od 61% do 89% poprawnych odpowiedzi. Przyjrzyjmy się zadaniom o skrajnych wynikach.

Fragment zadania:

El hombre afirma que

1.2.	viajando por la India se dio cuenta de lo poco que sabía sobre ese país.	V	F
1.3.	en la actualidad basta con salir en la televisión para ser famoso.	V	F

Fragment transkrypcji:

Alan: Yo nunca había viajado a otro continente [...] y pensaba que viajar por el mundo era como ir a un parque temático. Cuando llegué a la India, me sentí muy ignorante. Estaba perdido. Ese viaje me abrió los ojos y para los siguientes me preparé mejor: busqué información y leí más sobre el país.

Periodista: ¿Y cómo empezó tu aventura en Internet?

Alan: Empecé subiendo vídeos de mis vacaciones. [...] Descubrí que Internet era una ventana importantísima, ya que la televisión estaba perdiendo audiencia. Ya no es como antes: antes salías en la tele y todo el mundo te conocía, ahora no. Sin embargo, por Internet llegas a cualquier parte del mundo que tenga acceso a la red y la gente escoge lo que quiere ver, no lo que hay en la programación.

Oba zadania oparte były na fragmencie wywiadu z hiszpańskim *youtuberem*, który relacjonuje w sieci swoje podróże po świecie. Poprawną odpowiedź w zadaniu 1.2. wskazało 89% zdających, którzy słusznie uznali podane zdanie za prawdziwe. Mężczyzna wprost przyznawał się do braku podstawowej wiedzy o zwiedzanym kraju podczas swej pierwszej podróży do Indii (*me sentí ignorante*) i wynikającego z tego faktu poczucia zagubienia (*estaba perdido*).

Znacznie więcej problemów sprawiło zadanie 1.3., w którym zdający mieli rozstrzygnąć, czy dziś, aby zdobyć popularność, wystarczy wystąpić w telewizji. Ponad jedna trzecia zdających uznała, że tak, choć Alan wyraźnie temu przeczył. Kluczowe dla rozwiązania tego zadania było rozróżnienie dwóch opinii: tego, co mężczyzna sądził o roli telewizji w przeszłości (*antes salías en la tele y todo el mundo te conocía*) oraz jak postrzegał jej rolę w obecnych czasach (*ya no es como antes*). Część osób, które straciły punkt w tym zadaniu, być może nie zwróciła uwagi, że pytanie dotyczyło współczesności, a nie przeszłości. Niewykluczone też, że niektórzy zdający, kierując się bardziej własnym przeświadczeniem, niż treścią wywiadu, z góry założyli, że pojawienie się w programie telewizyjnym czyni człowieka rozpoznawalnym i przynosi mu sławę. Zadanie to okazało się najtrudniejsze w omawianym obszarze.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych sprawdzane były następujące umiejętności: określanie głównej myśli tekstu lub fragmentu tekstu (zadania 4.1.–4.4., 5.1., 6.3. i 6.5.), określanie intencji nadawcy/autora tekstu (zadanie 5.2.), znajdowanie w tekście określonych

informacji (5.3., 5.4., 5.6. i 5.7., 6.1., 6.2. i 6.4.), wyciąganie wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście (zadanie 5.5.) oraz rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu (zadania 7.1.–7.4.).

Analiza wyników uzyskanych w tym obszarze pokazuje, że tegorocznym maturzyści dobrze opanowali wszystkie wymienione umiejętności, choć poziom wykonania poszczególnych zadań był zróżnicowany.

Przyjrzyjmy się najpierw zadaniom wymagającym globalnego rozumienia tekstu, za które zdający uzyskali średnio 87% punktów.

Jednym z najłatwiejszych zadań w tej grupie, a zarazem w całym arkuszu, okazało się zadanie 5.2. sprawdzające umiejętność określania intencji autora. Zdający mieli zdecydować, w którym z czterech tekstów A–D zawarta była propozycja skorzystania z pewnego rozwiązania ułatwiającego pomoc sąsiedzką. 95% zdających poprawnie wskazało tekst A, zachęcający mieszkańców Malagi do użycia przydatnej aplikacji.

Równie łatwe – 95% poprawnych rozwiązań – okazało się zadanie 5.1. oparte na tych samych tekstach, ale sprawdzające inną umiejętność: określanie głównej myśli tekstu. Tym razem maturzyści mieli ustalić, w którym z tekstów określone zostały zasady stosunków dobrosąsiedzkich. Był to tekst C. zawierający regulamin lokatorski.

Umiejętność określania głównej myśli tekstu sprawdzana była też w zadaniu 6.5. Maturzyści mieli wskazać tytuł najlepiej oddający treść dłuższego tekstu informacyjnego. W przypadku tego zadania odsetek poprawnych rozwiązań okazał się znacznie niższy niż w zadaniu 5.1.

6.5. ¿Cuál de los títulos es el mejor para este texto?

- A. Origen de un plato.
- B. Dieta que perjudica la salud.
- C. Comida cuidadosamente elaborada.
- D. Fracaso de un invento gastronómico.

Poprawną odpowiedź **A.** wskazało 68% abiturientów. Tekst dotyczył okoliczności pojawienia się znanej dziś na całym świecie kanapki *sandwich*. Wskazówka do rozwiązania tego zadania znajdowała się już w pierwszym akapicie tekstu: [...] *poca gente sabe de dónde procede este tipo de comida rápida tan bien conocida. Su historia se remonta al siglo XVIII, época en la que vivió John Montagu, el cuarto conde de Sandwich [...]*. Słowa te wyraźnie zapowiadały, o czym będzie tekst. W następnych akapitach autor konsekwentnie rozwijał temat: przytaczał zabawną anegdotę o narodzinach słynnej kanapki, tłumaczył fenomen jej popularności w kręgach arystokratycznych, wyjaśniał etymologię wyrazu. Mimo to co trzeci maturzysta stracił punkt w tym zadaniu. Być może część osób kojarzyła słowo *plato* wyłącznie z daniem obiadowym. W tej sytuacji bardziej atrakcyjne wydały się odpowiedzi B., C. i D., zawierające takie wyrazy jak *dieta*, *comida* i *invento gastronómico*.

Kolejną umiejętnością wymagającą ogólnego rozumienia tekstu było określanie głównej myśli fragmentu tekstu. Umiejętność ta sprawdzana była w zadaniu 4., w którym należało dobrać odpowiednie nagłówki do czterech akapitów tekstu, oraz w zadaniu wyboru wielokrotnego 6.3., opartym na wspomnianym już tekście o historii sandwicha. Odsetek poprawnych odpowiedzi w tych zadaniach wahał się w przedziale od 79% do 91%.

Wysoki był też poziom wykonania zadań sprawdzających umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (średni wynik – 82%). Umiejętność ta sprawdzana była zarówno w zadaniach zamkniętych (5.3., 6.1., 6.2., 6.4.), jak i otwartych (5.4., 5.6. i 5.7.). Wśród zadań zamkniętych najłatwiejsze okazało się zadanie 5.3., w którym należało wskazać tekst zawierający wzmiankę o reakcji kogoś na zachowanie sąsiada, a najtrudniejsze – zadanie 6.1., dotyczące zainteresowań „wynalazcy” sandwicha. Poprawne odpowiedzi wybrało w tych zadaniach odpowiednio 92% i 77% maturzystów.

Wyniki uzyskane za zadania otwarte były nieco niższe, ale mniej zróżnicowane (od 77% do 81% poprawnych rozwiązań). Zadaniem maturzystów było uzupełnienie luk w mailu napisanym w języku polskim. Autorka maila opisywała swoje pierwsze doświadczenia po przeprowadzce do Malagi. Ponad trzy czwarte zdających poprawnie uzupełniło luki, które wymagały zrozumienia fragmentów mówiących o tym, kto udostępnił przydatną aplikację mieszkańcom miasta (5.4.), z jakiego powodu rodzina Ani musiała wezwać fachowca (5.7.) oraz czego nie powinni robić lokatorzy kamienicy, w której mieszka Ania, w ciągu dnia (5.6.).

W wiązce zadań otwartych znalazło się też jedno zadanie wymagające wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście. Wyniki pokazują, że sprawiło ono zdającym najwięcej kłopotów w tej części arkusza.

Tekst D

SIN NOTICIAS DE GURB (fragmento literario)

- 19.00. De vuelta a casa, me quedo pensando frente a la televisión. Invento un plan para hacer amistad con mi vecina.
- 20.30. Voy a casa de mi vecina, llamo a su puerta. Me disculpo por molestarla
- a esas horas y le digo (pero es mentira) que a medio cocinar me he dado cuenta de que no tengo ni un gramo de arroz. ¿Tendría ella la amabilidad de prestarme una tacita de arroz? Añado que se la devolveré sin falta al día siguiente. Me da el arroz y dice que no hace falta que se lo devuelva ni mañana ni nunca. Le doy las gracias. Nos despedimos. Subo corriendo a casa y tiro el arroz a la basura. El plan está funcionando mejor de lo que yo había previsto.
- 20.35. Vuelvo a llamar a la puerta de mi vecina. Le pido dos cucharadas de aceite.
- 20.40. Vuelvo a llamar a la puerta de mi vecina. Le pido una cabeza de ajo.
- 20.45. Vuelvo a llamar a la puerta de mi vecina. Le pido sal, pimienta, perejil y azafrán.
- 20.50. Vuelvo a llamar a la puerta de mi vecina. Le pido cuatro tomates pelados. Me da dos mil pesetas y me dice que vaya a cenar al restaurante y que por fin la deje en paz.

Fragment zadania:

Na początku bałam się, że nie będę mieć tutaj żadnych znajomych, ale skorzystałam z przydatnej aplikacji [...]. Dzięki niej poznałam kilku sąsiadów. Mam nadzieję, że nie będą tak uciążliwi jak bohater mojej ulubionej książki, który co chwilę pukał do drzwi sąsiadki zawsze pod tym samym pretekstem: **5.5.** aby pożyczyć od niej jakiś produkt -----
spożywczy-----.

Lukę w tym zdaniu poprawnie uzupełniło 63% maturzystów. Warunkiem udzielenia poprawnej odpowiedzi było przeanalizowanie wszystkich sytuacji, w których bohater udawał się do sąsiadki, i znalezienie dla nich wspólnego mianownika, tzn. ustalenie, co je łączyło. Maturzyści, którzy poprawnie uzupełnili zdanie, musieli zauważyć, że choć za każdym razem mężczyzna prosił sąsiadkę o pożyczenie innej rzeczy, np. ryżu, oleju, pomidorów lub przypraw, to zawsze był to jakiś produkt spożywczy. Zdający nie musieli użyć w swojej odpowiedzi określenia „produkt spożywczy”, ale kontekst musiał na to wskazywać. Oto kilka przykładów odpowiedzi akceptowanych przez egzaminatorów: *żeby pożyczyć coś do jedzenia; że zabrakło mu jakiegoś produktu podczas gotowania; braku odpowiednich składników kulinarnych; że brakuje mu składników do gotowania*. Wielu zdających straciło punkt w tym zadaniu, ponieważ nie potrafili określić wystarczająco precyzyjnie, co łączyło wszystkie przedstawione sytuacje. Najlepszym tego przykładem są odpowiedzi: *proszę o..., poproszę..., że chce ją o coś prosić*. Często zdający wymieniali nazwy jednego lub kilku produktów, np. *żeby pożyczyć trochę ryżu, żeby pożyczyć sól, żeby pożyczyła mu ryż i przyprawy*. Takie odpowiedzi nie były akceptowane.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych sprawdzana była jeszcze jedna umiejętność: rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu. Zdający mieli dobrać brakujące zdania do luk, tak aby otrzymać spójny i logiczny tekst. Zadanie 7. sprawdzające tę umiejętność oparte było na krótkiej zabawnej anegdocie o nietypowym włamywaczu, który zamiast kraść, postanowił nacieszyć się urokami luksusowej rezydencji Johnny’go Deppa. Poziom wykonania poszczególnych zadań był wysoki – od 77% do 92% poprawnych odpowiedzi. Średni wynik za całe zadanie 7. wyniósł 86% punktów.

Znajomość środków językowych sprawdzana była zarówno w zadaniach zamkniętych, jak i otwartych. Łatwiejsze dla zdających okazały się zadania 8. i 9., w których należało wybrać jedną z podanych opcji, niż zadania 10. i 11., w których należało samodzielnie sformułować odpowiedź (średni wynik odpowiednio 81% i 60% punktów).

W zadaniach zamkniętych sprawdzana była przede wszystkim znajomość leksyki: w zadaniu 8. należało uzupełnić każdy z trzech krótkich dialogów brakującym fragmentem wypowiedzi, natomiast zadanie 9. polegało na uzupełnieniu luk w parach zdań jednym wyrazem (tzw. set leksykalny). Średni wynik uzyskany w zadaniu 9. okazał się nieznacznie niższy niż w zadaniu 8. (odpowiednio 79% i 83%). Problem sprawiło zdającym zadanie 9.1., w którym sprawdzane było użycie czasownika *hacer* w zdaniu odnoszącym się do pogody (*hace un día precioso*) oraz w strukturze leksykalno-gramatycznej *cuánto tiempo hace que*. Poprawną odpowiedź w tym zadaniu wskazał co drugi maturzysta. Pozostałe zadania, w których sprawdzano m.in. znajomość wyrażenia *de segunda mano* oraz różne znaczenia wyrazów *quedar* i *cambio*, okazały się znacznie łatwiejsze (odpowiednio 92%, 82% i 91% poprawnych rozwiązań).

W zadaniach otwartych 10. i 11. nacisk położony był na znajomość form i struktur gramatycznych. Zadanie 10. oparte było na krótkim tekście informacyjnym, który należało uzupełnić brakującymi wyrazami utworzonymi od wyrazów podanych w nawiasie. Wszystkie przekształcane wyrazy były czasownikami. Najmniej kłopotów sprawiło zdającym uzupełnienie luk, w których sprawdzane było użycie i znajomość form czasu *Preterito Indefinido* (luka 10.1.) oraz znajomość *participio pasivo* czasownika *escribir* (luka 10.2.) – po 68% poprawnych odpowiedzi. Gorzej poradzili sobie z uzupełnieniem luki 10.3. Blisko połowa maturzystów nie wiedziała, jaką formę czasownika należy zastosować w zdaniu warunkowym I typu po spójniku *si*. Najczęściej popełniane błędy to użycie *Presente de Subjuntivo (intentes)* lub *Futuro de Imperfecto (intentarás)* zamiast czasu *Presente de Indicativo (intentas)*. Średni wynik za całe zadanie 10. wyniósł 64% punktów.

Niższy średni wynik – 57% – zdający uzyskali za zadanie 11. Polegało ono na uzupełnieniu każdego zdania z luką w taki sposób, aby zachować sens zdania wyjściowego (tzw. transformacje). Najwięcej problemów sprawiło zadanie 11.1. sprawdzające znajomość mowy zależnej: mniej niż połowa zdających potrafiła poprawnie przekształcić zdanie *Mi madre dice: "Quiero comprarme esta falda"*. na zdanie *Mi madre dice que quiere comprarse esa falda*. Analiza rozwiązań pokazuje, że o ile większość zdających dobrze radziła sobie z przekształceniem czasownika *querer*, to popełniali błąd w użyciu zaimka. Najczęściej zamiast zaimka *se* używali zaimka *le* lub *la* albo w ogóle o nim zapominali (*mi madre dice que quiere comprar*). Łatwe okazało się natomiast zadanie 11.2. Znajomością struktury porównawczej *es menor que* wykazało się 73% zdających.

Ostatnie zadanie w arkuszu polegało na stworzeniu własnej wypowiedzi pisemnej. Polecenie do tego zadania brzmiało następująco:

Podczas Młodzieżowego Festiwalu Teatralnego obejrzałeś(-aś) kilka przedstawień. W e-mailu do kolegi z Hiszpanii:

- **wyjaśnij, w jaki sposób dowiedziałeś(-aś) się o tym festiwalu**
- **przedstaw program tego festiwalu**
- **napisz, która grupa teatralna zwyciężyła na festiwalu i co najbardziej podobało Ci się w jej występie**
- **podziel się swoimi obawami dotyczącymi przyszłości tego festiwalu.**

Tegoroczni maturzyści dość dobrze poradzili sobie z realizacją poszczególnych podpunktów polecenia. Świadczy o tym wysoki średni wynik w kryterium treści – 74% punktów możliwych do zdobycia.

Najmniej problemów sprawiła zdającym realizacja pierwszego podpunktu polecenia, ale wypowiedzi zarazem odznaczały się małą oryginalnością. Autor maila najczęściej dowiadywał się o festiwalu od kogoś z rodziny lub od kolegów, rzadziej przez przypadek, np. serfując po internecie.

Dość łatwe dla zdających okazało się też przedstawienie programu festiwalu. Nawiązywano do repertuaru, a więc tematyki przedstawień, liczby zespołów teatralnych oraz imprez towarzyszących, takich jak spotkania z aktorami, wspólne zdjęcia, konkursy i poczęstunki.

Realizując trzeci podpunkt polecenia, większość zdających zwróciła uwagę, że składa się on z dwóch członów i potrafiła odnieść się do obydwu. Informując o tym, która grupa teatralna

zwyciężyła na festiwalu, najczęściej wymieniano jej nazwę i tytuł zaprezentowanej przez nią sztuki. Z kolei przedmiotem zachwyty były kostiumy, gra aktorska i oprawa muzyczna, rzadziej scenografia.

Aby realizacja ostatniego podpunktu polecenia została zaakceptowana przez egzaminatora, zdający musiał wyrazić swoje obawy odnośnie przyszłości festiwalu. Powodem niepokoju najczęściej był spodziewany brak wystarczających środków finansowych na organizację wydarzenia w następnym roku oraz malejące zainteresowanie tą formą sztuki wśród młodzieży. Niektórzy autorzy maila skarżyli się na zbyt wysokie ceny biletów lub złą lokalizację, które mogłyby mieć potencjalny wpływ na mniejsze zainteresowanie festiwalem w przyszłości. Problemem był też brak promocji tego wydarzenia. Zdarzały się niestety prace, w których zdający wyrażali wyłącznie swoją pozytywną opinię o festiwalu i dzielili się swoimi pozytywnymi wrażeniami. Takie realizacje tego podpunktu polecenia nie były akceptowane.

W tworzeniu wypowiedzi pisemnej fundamentalne znaczenie ma nie tylko treść. Zdający powinni przekazać wskazane w poleceniu informacje przy użyciu zróżnicowanych struktur leksykalno-gramatycznych, poprawnie stosować środki językowe oraz zaplanować swoją wypowiedź tak, aby była spójna i logiczna. Tegorocznym maturzyści uzyskali wysoki średni wynik za spójność i logikę wypowiedzi (83% punktów w tym kryterium), natomiast zdecydowanie niższe były wyniki w kryterium zakresu środków językowych oraz poprawności środków językowych – po 64% punktów.

Kryterium zakresu środków językowych zostało omówione bardziej szczegółowo w „Zagadnieniu pod lupą”.

Poziom rozszerzony

Średni wynik uzyskany przez absolwentów przystępujących do egzaminu maturalnego z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym wyniósł 48% punktów.

Tegoroczni maturzyści najlepiej poradzili sobie z zadaniami z obszaru rozumienia tekstów pisanych oraz z obszaru rozumienia ze słuchu (średni wynik odpowiednio 53% i 52% punktów); więcej problemów sprawiło im tworzenie wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 47% punktów); najniższy średni wynik uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość środków językowych (40% punktów).

W obszarze rozumienia ze słuchu sprawdzane były trzy umiejętności: odróżnianie informacji o faktach od opinii (zadanie 1.1.), określanie intencji nadawcy/autora wypowiedzi (zadania 1.2. i 1.6.) oraz znajdowanie w wypowiedzi określonych informacji (zadania 1.3.–1.5., 2.1.–2.5. oraz 3.1.–3.4.).

Wyniki pokazują, że zdający dobrze opanowali umiejętność oddzielania faktów od opinii. W zadaniu 1.1., na podstawie wysłuchanej informacji o wynikach badań dotyczących dwóch różnych sposobów pisania (odręcznego oraz przy użyciu urządzeń cyfrowych), maturzyści mieli zdecydować, które zdanie jest przedstawione w tekście jako fakt. 80% zdających wiedziało, że jest to zdanie **C**. *Las personas que usan papel toman notas más rápido que las que usan dispositivos digitales*, poprzedzone w nagraniu czasownikiem *confirmar*.

Więcej kłopotów sprawiło zdającym zadanie 1.2., oparte na tym samym tekście, które wymagało określenia intencji autora wypowiedzi.

1.2. La intención del hablante es

- A. animar a compaginar la escritura digital con la escritura a mano.
- B. difundir el uso de herramientas digitales para escribir.
- C. destacar las deficiencias de la escritura manual.

Fragment transkrypcji:

Texto 1

Bolígrafos y papel solían ser los pilares de las aulas, pero últimamente han sido reemplazados por portátiles y tabletas. Las herramientas tradicionales están en retroceso. Una encuesta británica demostró que uno de cada tres encuestados no había escrito nada a mano en seis meses. Esa tendencia se debe, en parte, a la creencia popular de que son los dispositivos digitales los que aumentan la eficacia y la concentración. [...]

Aunque los avances tecnológicos resultan prácticos y nos facilitan la vida, de vez en cuando vale la pena volver a usar un bolígrafo y una hoja de papel. Escribir a mano es, sin duda, un ejercicio útil para mantener la mente alerta [...].

Poprawną odpowiedź **A**. wskazało 60% maturzystów. O tym, że mężczyzna zachęcał do alternatywnego używania pióra i klawiatury świadczyły słowa *Aunque los avances*

tecnológicos resultan prácticos y nos facilitan la vida, de vez en cuando vale la pena volver a usar un bolígrafo y una hoja de papel. Mimo to wielu zdających wybrało błędne odpowiedzi. Część osób, które wskazały odpowiedź B., najprawdopodobniej skupiła swoją uwagę na fragmentach mówiących o zaletach korzystania z nowych technologii (np. *los dispositivos digitales aumentan [...] la eficacia y la concentración; los avances tecnológicos resultan prácticos y nos facilitan la vida*) i doszła do mylnego wniosku, że autor wypowiedzi promuje używanie nowoczesnych urządzeń cyfrowych. Z kolei ci maturzyści, którzy wybrali opcję C., mogli skojarzyć rzeczownik *deficiencia*, oznaczający m.in. „brak”, „niedobór”, ze zjawiskiem zanikania w dzisiejszych czasach pisma odręcznego.

Nieco łatwiejsze okazało się określenie intencji autora wypowiedzi w zadaniu 1.6. opartym na fragmencie wywiadu z dziewczyną podróżującą po świecie statkami na wzór autostopu. 64% zdających, którzy udzielili poprawnej odpowiedzi, zrozumiało, że Paula udziela szeregu rad i zaleceń osobom, które – tak jak ona – chciałyby uprawiać „autostop” statkami.

Więszym wyzwaniem dla zdających okazało się rozwiązanie zadań wymagających znalezienia w wypowiedzi określonych informacji. Umiejętność ta sprawdzana była w zadaniach zamkniętych oraz w zadaniach otwartych. Wyniki pokazują, że zdający lepiej poradzi sobie z zadaniami 1.3.–1.5. i 2.1.–2.5., w których mieli wybrać poprawną odpowiedź spośród podanych opcji (średni wynik 57% punktów), niż z zadaniami 3.1.–3.4., w których musieli samodzielnie sformułować odpowiedź (średni wynik 30% punktów). Jednak to, że maturzyści uzyskali wyższe wyniki w zadaniach zamkniętych nie oznacza, że okazały się one dla nich łatwe. Zadania 1.3.–1.5., oparte na wspomnianym już wywiadzie, poprawnie rozwiązało od 47% do 65% zdających.

W zadaniach 2.1.–2.5., wymagających wyselekcjonowania szczegółowych informacji w krótkich wypowiedziach o robotach-bohaterach filmów *science fiction*, łatwe okazało się tylko zadanie 2.1. (75% poprawnych odpowiedzi). Pozostałe zadania poprawnie rozwiązało od 45% do 60% maturzystów. Przyjrzyjmy się wyborom zdających w zadaniach 2.2 i 2.5., które okazały się najtrudniejsze.

Esta persona habla de un robot que

- A. comete delitos.
- B. hace de mecánico.
- C. destaca por su vestimenta.
- D. tiene la autoestima muy baja.
- E. desprecia a sus amigos robots adictos a vicios.
- F. decide escaparse para ampliar sus conocimientos.

2.2.	2.5.
B	A

Fragment transkrypcji:**Texto 2**

¿Quién no recuerda a esa ciberpareja de robots amigos? Uno se especializa en [] reparación de naves espaciales. Mide poco menos de un metro de altura y tiene la [] cabeza en forma de cúpula. El otro es un droide de protocolo cuya función consiste en interactuar. Es capaz de comunicarse con más de cien mil formas de vida. No obstante, también es un tanto miedoso y en cuestiones de supervivencia suele ver el vaso medio vacío. Los dos forman una pareja entrañable y se han convertido en verdaderos iconos del cine de ciencia ficción.

Texto 5

Es un antihéroe egocéntrico, perezoso y adicto a todo tipo de vicios. Se dedica al robo [] y ocasionalmente al contrabando u otras actividades que lo involucran en negocios [] sucios con la “robomafia”. Desprecia a los humanos y los llama “salchichas”. Una broma típica consiste en encontrarlo tumbado en el sofá, bebiendo y quejándose del trabajo de otras personas. No obstante, a pesar de sus defectos es capaz de encariñarse con sus [] colegas y ayudarles, a menudo actuando a expensas de sí mismo.

Kluczowym dla rozwiązania zadania 2.2. było zdanie o umiejętnościach robota (*uno se especializa en reparación de naves espaciales*), które należało powiązać z pełnioną przez niego funkcją mechanika (odpowiedź **B.**). Z kolei fragmenty informujące o udziale w przemyśle, kradzieżach i kontaktach z mafią robota przedstawionego w tekście 5. jednoznacznie wskazywały, że dopuszcza się on przestępstw (odpowiedź **A.**). Mimo to poprawne odpowiedzi w zadaniach 2.2. i 2.5. wskazała mniej niż połowa zdających (odpowiednio – 47% i 45%). W obu przypadkach najczęściej wybierano błędną odpowiedź E. Atrakcyjność tego dystraktora można tłumaczyć m.in. tym, że zarówno w tekście 2., jak i w 5. była mowa o przyjaznych relacjach między robotami, a w odpowiedzi E. pojawiała się wyrażenie *amigos robots*. Innym powodem wyboru tej opcji mogły być też podobnie brzmiące fragmenty nagrania i wyrazy w zadaniach: *robots amigos* (tekst 2.), *desprecia* (tekst 5.), *adicto a todo tipo de vicios* (tekst 5.).

Zadanie 3., które wymagało samodzielnego sformułowania odpowiedzi, było oparte na tekście dotyczącym ciekawostek związanych ze znakiem @.

Przyjrzyjmy się zadaniom 3.1. i 3.4., które okazały się największym i najmniejszym wyzwaniem dla zdających.

Fragment zadania:

3.1. Aún se discute sobre el origen del signo de arroba.

3.4. Tomlinson decidió servirse del signo de arroba porque este no tenía ninguna función específica.

Fragment transkrypcji:

Cuando vemos el símbolo de la arroba a todos nos viene automáticamente a la cabeza el correo electrónico. Los historiadores y los lingüistas no han llegado a un acuerdo sobre cuándo ni dónde apareció este símbolo, aunque no ponen en duda los diferentes significados que había tenido. Existen dos teorías muy extendidas que gozan de una gran credibilidad.

[...]

Tras unos cuantos siglos, el signo *arroba* llegó a ser conocido en todos los países del mundo gracias al ingeniero electrónico Ray Tomlinson. Buscando un signo único para separar un nombre de usuario y el servidor en el que estaba alojado, llegó a la conclusión de que el símbolo *arroba* era el elemento perfecto, ya que existía en los teclados de la época sin ninguna función específica. La dirección de Ray Tomlinson fue la primera dirección de correo electrónico de la historia.

Aby poprawnie uzupełnić lukę w zadaniu 3.1., należało zrozumieć, co jest przedmiotem sporu, jeśli chodzi o znak @. Z nagrania wynikało, że nie ma zgody co do jego pochodzenia. Takiej odpowiedzi udzieliło 19% zdających. Największy odsetek stanowiły odpowiedzi niezgodne z treścią tekstu. Liczna grupa zdających uznała, że naukowcy nie są zgodni co do znaczenia i funkcji symbolu na przestrzeni wieków. Być może zasugerowali się fragmentami nagrania informującymi o używaniu tego symbolu w tak różnych dziedzinach jak handel i piśmiennictwo. Jednak takie odpowiedzi wykluczało zdanie *Los historiadores y los lingüistas (...) no ponen en duda los diferentes significados que había tenido*. Powodem utraty punktu w tym zadaniu było też udzielanie dwóch odpowiedzi, z których jedna była poprawna, a druga błędna (np. *el origen y el significado, el origen y la función*) lub udzielanie odpowiedzi zbyt ogólnych (np. *la historia*). Wielu zdających udzieliło odpowiedzi niespójnych z fragmentami tekstu otaczającymi lukę, często bazujących na wyrażeniach występujących w nagraniu, np. *cuándo ni dónde apareció, cuándo y dónde ha llegado* itp. Zdarzały się też odpowiedzi, w których zdający mylili znaczenie wyrazów, np. *aparición* (pojawienie się) z *apariencia* (wygląd).

Najmniej problemów sprawiło uzupełnienie luki 3.4. Kontekst zdania wymagał, aby w luce pojawiła się informacja o powodzie, dla którego Ray Tomlinson, tworząc adres poczty elektronicznej, postanowił wykorzystać znak @. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 44% zdających, którzy zrozumieli, że w owym czasie znak ten nie posiadał żadnej przypisanej funkcji na klawiaturze.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych sprawdzanych było pięć umiejętności: znajdowanie w tekście określonych informacji (zadania 4.1.–4.5., 6.1. i 6.3. oraz 6.6. i 6.7.), określanie intencji, nastawienia i postawy nadawcy/autora tekstu (zadania 6.2. i 6.4.), wyciąganie wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście (zadanie 6.8.), określanie głównej myśli fragmentu tekstu (zadanie 6.5.) oraz rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu (zadania 5.1.–5.5.).

Wyższy średni wynik maturzyści uzyskali za rozwiązanie zadań zamkniętych, w których należało wybrać jedną z podanych opcji, niż za zadania otwarte, w których należało sformułować samodzielnie odpowiedź (odpowiednio 61% i 25% punktów).

Wśród zadań zamkniętych stosunkowo trudne okazało się zadanie 5., które polegało na dobraniu do luk w tekście brakujących fragmentów. Wykonanie tego zadania wymagało od zdających przeanalizowania zarówno związków logicznych, jak i leksykalno-gramatycznych istniejących pomiędzy zdaniem. Średni wynik za całe zadanie wyniósł 53% i był najniższym średnim wynikiem w grupie zadań zamkniętych w tej części arkusza. Przyjrzyjmy się wyborom maturzystów w zadaniach 5.1. i 5.5., które sprawiły maturzystom najwięcej problemów.

Fragment tekstu:

LOS HIPOPÓTAMOS DE PABLO ESCOBAR

En los años 80, el capo del cartel de Medellín, Pablo Escobar, creó en su Hacienda Nápoles un zoológico privado con especies exóticas de todo el mundo, muchas nunca vistas en Colombia, como leones o jirafas. **5.1. E** No fue este el caso de los cuatro hipopótamos que habían sido traídos desde África. Su gran tamaño y peso hacían muy difícil y costoso tal procedimiento.

[...]

Para los científicos, los hipopótamos se parecen en algunos aspectos a la llama gigante y a un extraño tipo de mamífero llamado notoungulado. **5.5. B** Sin embargo, desempeñan con un éxito aceptable la función ecológica de ambas. Con su presencia hacen que los ecosistemas sean más similares a un periodo previo a las grandes extinciones.

Zadanie:

- A.** Lo mismo ocurre con otras especies introducidas involuntariamente en hábitats diferentes de todo el mundo, donde nada perturba a estos animales, que prosperan magníficamente.
- B.** Comparten con ellos, respectivamente, dieta y hábitat semiacuático. Por cierto, los hipopótamos no reemplazan perfectamente a ninguna de estas dos especies extintas.
- C.** Por ello, fueron abandonados a su suerte y con el paso de los años escaparon del lago de la hacienda a las vertientes cercanas del Río Magdalena, uno de los más grandes de Colombia.
- D.** Según los investigadores, los hipopótamos guardan características muy similares a otras especies, ya extintas, que habitaron en el continente suramericano durante el Pleistoceno.
- E.** Tras la muerte del narcotraficante en 1993, el gobierno tomó control de la hacienda y la mayoría de los animales del zoológico murió o fue trasladada.
- F.** Se los catalogó como indeseables. Tanto el gobierno como los ambientalistas y los pobladores de la zona coincidían en que los exóticos animales en libertad eran un grave problema.

W obu zadaniach poprawnych odpowiedzi udzieliła mniej niż połowa zdających (48%). W zadaniu 5.1. kontekst wskazywał, że w dobranej fragmentcie musi pojawić się informacja o losie zwierząt z ogrodu zoologicznego Pablo Escobara. Warunek ten spełniało

zdanie **E**. Otoczenie luki 5.5., w szczególności zdanie rozpoczynające się od łącznika *sin embargo*, sugerowało, że w tekście brakuje informacji o czymś negatywnym związanym z kolumbijskimi hipopotamami. Lukę poprawnie uzupełniał fragment **B**., w którym kluczowe dla rozwiązania zadania było stwierdzenie, że hipopotamy nie są idealnym „zamiennikiem” dwóch wymarłych gatunków.

Analiza wyboru dystraktorów pokazuje, że w przypadku obu zadań, spośród błędnych odpowiedzi najczęściej wybierano fragmenty A. lub F. Wydaje się, że w zdaniu A. szczególnie atrakcyjne mogły wydać się słowa *lo mismo ocurre con otras especies*. Rozwiązując zadanie 5.1., część zdających zapewne założyła, że odnoszą się one ogólnie do zjawiska umieszczania zwierząt w ogrodach zoologicznych i powiązała ten fragment z informacją o założeniu ogrodu zoologicznego przez Escobara. Fragment F. mógł z kolei być chętnie wybierany ze względu na pierwsze zdanie *Se los catalogó como indeseables*. Część zdających być może skojarzyła je z informacją o afrykańskich gatunkach sprowadzonych do Kolumbii, „nigdy wcześniej niewidzianych” w tym kraju (*especies exóticas de todo el mundo, muchas nunca vistas en Colombia*). Tymczasem oba fragmenty, A. i F., odnosiły się do zwierząt żyjących na wolności, a nie w niewoli, a zdanie A. dodatkowo było niespójne z otoczeniem luki ze względu na użyty w nim czas teraźniejszy.

W zadaniu 5.5. zadziałał prawdopodobnie ten sam mechanizm: szybkie skojarzenie początkowych słów w dobieranych fragmentach bez zrozumienia sensu całych zdań i powiązania ich z częściami tekstu przed i po luce. Oba fragmenty, A. i F., nie łączyły się ani logicznie, ani gramatycznie ze zdaniami otaczającymi lukę. Wykluczał je definitywnie zaimek *ambas* pojawiający się w zdaniu po luce, niemający żadnego odniesienia w dobieranych odpowiedziach. Zdanie F. dodatkowo było niespójne z otoczeniem luki ze względu na użyte w nim czasy przeszłe.

Równie trudne jak zadania 5.1. i 5.5. okazało się zadanie 6.2., w którym zdający mieli określić postawę nadawcy/autora tekstu. Zadanie to oparte było na fragmencie tekstu literackiego, którego motywem przewodnim były wspomnienia młodszej miłości. Przyjrzyjmy się temu zadaniu bliżej.

6.2. Al principio, la postura del narrador respecto al hábito de su abuelo de escuchar todos los días la misma canción era de

- A. burla.
- B. conmoción.
- C. indiferencia.
- D. incomprensión.

Fragment tekstu:

Confieso que por un tiempo me pregunté qué podía tener de entretenido escuchar siempre la misma canción. Luego crecí, me enamoré, también me quedé solo y pude ponerme en la piel de mi abuelo. “Abrázame así, que esta noche yo quiero sentir de tu pecho el inquieto latir cuando estás a mi lado”. Así empezaba el bolero y lo que antes me parecía una manía extraña, cobró otro significado. Ahora me conmovía ver cómo esperaba esa hora para sentarse en su sillón, parecía rejuvenecer.

Zdający mieli stwierdzić, jaki był początkowo stosunek narratora do dziwnego zwyczaju dziadka – słuchania codziennie o tej samej porze tego samego utworu muzycznego. Istotne dla rozwiązania tego zadania było wyselekcjonowanie fragmentu, w którym narrator dawał do zrozumienia, że jego życie dzieliło się na dwa okresy: przed i po utracie ukochanej kobiety (*luego crecí, me enamoré, también me quedé solo*). Z tekstu wynikało, że w każdym z tych okresów życia inaczej postrzegał swojego dziadka: początkowo, do czasu osobistej tragedii, go nie rozumiał (*Confieso que por un tiempo me pregunté qué podía tener de entretenido escuchar siempre la misma canción.*), potem, gdy sam owdowiał, wzruszał się, widząc starszego pana zasłuchanego w dźwiękach starej piosenki, przy których wspominał zmarłą żonę. Poprawną odpowiedź **D.** wskazała niespełna połowa zdających. Spośród błędnych odpowiedzi najczęściej wybierana była opcja B. Wielu maturzystów zasugerowało się zapewne słowami *me conmovía ver cómo esperaba esa hora*. Nie zauważyli oni, że fragment ten odnosił się do drugiego okresu życia narratora.

Znacznie łatwiejsze okazało się zadanie 6.4., oparte na tym samym tekście literackim, sprawdzające inny aspekt tego samego wymagania – intencję autora. 68% maturzystów nie miało wątpliwości, że autor opowiadania chciał podkreślić wartość wspomnień i ich rolę w życiu człowieka.

Najwięcej zadań w tej części arkusza sprawdzało umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji. Wyniki były bardzo zróżnicowane: od 20% do 83% poprawnych odpowiedzi. Średni wynik za wszystkie zadania sprawdzające tę umiejętność wyniósł 58%.

Najmniej problemów sprawiło zadanie 4. oparte na czterech krótkich tekstach dotyczących nietypowych miejsc i form zamieszkania. Średni wynik – 68% – za całe zadanie 4. okazał się najwyższy w całym arkuszu.

Większość zdających dość dobrze poradziła sobie też z zadaniami 6.1. i 6.3., których rozwiązanie wymagało wyselekcjonowania informacji we wspomnianym już tekście literackim (odpowiednio 57% i 67% poprawnych odpowiedzi).

Dużym wyzwaniem natomiast było zadanie oparte na tekście publicystycznym, w którym należało samemu sformułować odpowiedź. Dwa zadania – 6.6. i 6.7. – sprawdzały umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji, pozostałe dwa sprawdzały inne wymagania.

Uzupełnij luki 6.5.–6.8. zgodnie z treścią tekstu, tak aby jak najbardziej precyzyjnie oddać jego sens. Luki należy uzupełnić w języku hiszpańskim.

6.5. En el primer párrafo, el autor del texto se pregunta cuál podría ser _____.

6.6. Hablando de la búsqueda del amor ideal, el autor destaca la tendencia actual a adoptar posturas propias de _____.

6.7. Según uno de los sociólogos, la parte del tradicional juramento matrimonial que se cita en el texto _____ vigente.

6.8. En el último párrafo, se explica por qué las parejas contemporáneas _____ lazos duraderos.

W zadaniu 6.6. poprawnej odpowiedzi udzieliło 34% maturzystów. Choć wynik ten okazał się najwyższy w całej wiązce zadań otwartych, trudno uznać go za satysfakcjonujący. Aby poprawnie uzupełnić lukę w tym zdaniu, należało wyszukać w tekście sformułowanie, którego autor używał charakteryzując współczesne postawy ludzi wobec swoich partnerów życiowych. Padało ono w następującym fragmencie: *En nuestra búsqueda del amor verdadero, terminamos convirtiéndonos en simples consumidores del mercado*. Wielu zdających straciło punkt w tym zadaniu, ponieważ usiłowali opisać własnymi słowami zaobserwowane postawy. To sprawiło, że tworzyli odpowiedzi niespójne i/lub nielogiczne (np. (...) *posturas propias de olvidar sobre la persona que ya tenemos*; (...) *posturas propias de los productos que consumimos*.) lub niezgodne z tekstem (np. (...) *posturas propias de la otra persona en la que estamos enamorados*).

Lukę w zadaniu 6.7. poprawnie uzupełnił co piąty zdający. Wydaje się, że o niskim poziomie wykonania tego zadania zadecydowało niezrozumienie przymiotnika *vigente*. Zamiast oczekiwanej odpowiedzi *no está* większość maturzystów wpisywała fragmenty zupełnie niepasujące do luki, np. *no es actual por nuestro, fue reemplazado con, hasta que la muerte nos separe, ya no existe en itp.*

Najslabiej opanowaną umiejętnością okazało się wyciąganie wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście, o czym świadczy poziom wykonania zadania 6.8. – 14% poprawnych odpowiedzi. Kontekst zdania sugerował, że wysnuty wniosek musi dotyczyć kwestii trwałości związków (*lazos duraderos*). Kluczowy dla rozwiązania tego zadania był fragment, w którym autor, charakteryzując obecne relacje w parach, zwracał uwagę na ich ulotność i powierzchowność, mówił o zjawisku coraz częstszego zmieniania partnerów i wskazywał na zmniejszającą się liczbę zawieranych związków formalnych. Słowa autora prowadziły do jednoznacznego wniosku: współczesne pary nie tworzą trwałych związków. Wydaje się, że w przypadku tego zadania o niepowodzeniu wielu maturzystów zadecydowały dwa czynniki: po pierwsze, nieznajomość słownictwa niezbędnego do zrozumienia zarówno fragmentu, na którym oparte było zadanie, jak i sensu uzupełnianego zdania; po drugie, nieumiejętność skojarzenia ze sobą przeczytanych informacji, ich zinterpretowania i sformułowania wniosku. Świadczą o tym często niespójne i nielogiczne uzupełnienia luki, np. *no son, se separan durante, son más exigentes que*. Wielu zdających w ogóle nie podjęło próby rozwiązania tego zadania. Pojawiały się też odpowiedzi niezgodne z tekstem, np. lukę uzupełniano właściwym czasownikiem, ale bez partykuły *no*, np. *mantienen, crean, forman* zamiast *no mantienen, no crean, no forman*.

Znacznie lepiej zdający poradzi sobie z zadaniem 6.5., sprawdzającym umiejętność określania głównej myśli fragmentu tekstu. Aby uzupełnić zdanie, należało stwierdzić, czego dotyczył pierwszy akapit tekstu. 32% maturzystów zrozumiało, że autor zastanawiał się w nim, jakie byłyby losy Romea i Julii, bohaterów szekspirowskiego dramatu, w XXI wieku. Najczęstszym powodem utraty punktu w tym zadaniu, było udzielanie odpowiedzi zbyt ogólnych i nieprecyzyjnych, m.in. bez nawiązania do życia bohaterów dramatu (np. *la situación hoy en día*) lub bez wzmianki, że chodzi o ich losy w obecnych czasach (np. *la historia de amor de Romeo y Julieta*).

Znajomość środków językowych sprawdzana była w trzech zadaniach: 7., 8. i 9.

Najwyższy średni wynik – 50% punktów – maturzyści uzyskali za zadanie 7., które polegało na dobraniu do każdej luki odpowiedniego wyrazu spośród czterech podanych opcji. Najmniej problemów sprawiło wybranie właściwego rzeczownika w zadaniu 7.4., w którym należało wykazać się znajomością wyrażenia *tomar notas* (57% poprawnych odpowiedzi).

Znacznie większym wyzwaniem okazało się wskazanie odpowiedniej formy czasownika w zdaniu (...) *y dije secamente que me 7.6. _____ a contestar sin hablar antes con mi cónsul*. Zaledwie dwóch na pięciu zdających wiedziało, że struktura i sens tego zdania wymuszają użycie czasu *pretérito imperfecto de indicativo* i zaznaczyli poprawną odpowiedź *negaba*. Spośród błędnych odpowiedzi najczęściej wybierano opcje *negué* i *negara*, a więc czasownik w niewłaściwym czasie przeszłym lub trybie. Należy podkreślić, że w zadaniu tym sprawdzana była jedna z podstawowych zasad zgodności czasów w mowie zależnej.

Średni wynik uzyskany za rozwiązanie zadania 8. wyniósł 42%. Polegało ono na wpisaniu odpowiedniego wyrazu w lukę w tekście. Najlepiej maturzyści poradzili sobie z uzupełnieniem luki 8.1. Było to jedno z typowych pytań (*¿Cuántas _____ has visto...?*). Poprawnej odpowiedzi *veces* udzieliło w tym zadaniu 63% zdających. Znacznie niższe wyniki uzyskali w pozostałych zadaniach. Niespełna połowa zdających potrafiła uzupełnić lukę 8.2. przymikiem *a* w często używanym wyrażeniu *a través de*, a co trzeci maturzysta wpisał właściwy zaimek (*las* lub *se*) w lukę 8.3. (*y luego estas fotografías _____ suben a los diversos blogs*). Najtrudniejsze okazało się zadanie 8.4., którego rozwiązanie zależało od zrozumienia dłuższego fragmentu tekstu. Kontekst sugerował, że zdanie *Pablo (...) ha sido muy consciente del _____ correcto del idioma* należy uzupełnić rzeczownikiem *uso*. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 27% maturzystów.

Najniższy średni wynik – 24% – zdający uzyskali za zadanie 9., które polegało na uzupełnieniu zdań z wykorzystaniem podanych w nawiasach wyrazów w odpowiedniej formie. Największym wyzwaniem okazało się poprawne użycie utartego wyrażenia *a buen precio* w zadaniu 9.1. i uzupełnienia fragmentu zdania w III trybie warunkowym w zadaniu 9.2. (odpowiednio 17% i 18% poprawnych odpowiedzi). Spore problemy sprawiły pozostałe dwa zadania. Co trzeci maturzysta znał strukturę porównawczą *el/la más + przymiotnik + de* i potrafił ją zastosować w podanym kontekście w zadaniu 9.3. Również jeden na trzech zdających bezbłędnie uzupełnił lukę w zadaniu 9.4. powszechnie znanym wyrażeniem *tener ganas de* i użył czasownika w odpowiednim czasie, trybie i osobie.

Ostatnią częścią arkusza była wypowiedź pisemna. W tym roku zdający mieli do wyboru napisanie rozprawki, w której należało przedstawić swoją opinię na temat celowości studiowania w aspekcie rozwijania własnych zainteresowań i finansów, albo artykułu, dotyczącego pracy w ramach wolontariatu w charakterze asystenta wychowawcy na obozie dla dzieci. Najczęściej wybieraną formą wypowiedzi była rozprawka. Artykuł był wybierany sporadycznie.

Najwyższe wyniki maturzyści uzyskali w kryterium spójności i logiki wypowiedzi (średni wynik 53% punktów) oraz w kryterium zgodności z poleceniem (50% punktów). Duże braki dało się natomiast zaobserwować w opanowaniu struktur leksykalno-gramatycznych. Niezbyt szeroki zakres środków językowych utrudniał precyzyjne i swobodne wyrażanie myśli. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w wynikach uzyskanych za zakres środków leksykalno-gramatycznych oraz poprawność środków językowych – odpowiednio 44% i 42% punktów.

Mimo że rozprawka pojawia się rokrocznie od wielu lat na egzaminie z języka hiszpańskiego i jest najczęściej ćwiczoną i najchętniej wybieraną formą wypowiedzi, to część zdających wciąż popełnia błędy formalne w formułowaniu tezy i w pisaniu zakończenia oraz w realizacji elementów tematu. W tym roku typ rozprawki wymagał jasnego wyrażenia swojej opinii na podany temat. Teza musiała być tak postawiona, aby odbiorca nie miał wątpliwości, czy autor wypowiedzi uważa, że warto iść na studia, czy nie. Osoby, które dostrzegały zarówno wady, jak i zalety studiowania na wyższej uczelni mogły postawić tezę „za i przeciw”.

Pomimo tylu możliwości, zdarzały się prace, w których zdający formułowali dwie tezy (np. *En mi opinión, sí vale la pena estudiar. Hay tanto muchas ventajas como desventajas de esta decisión.*) lub ograniczali się do zasygnalizowania zjawiska, ale nie wyrażali swojej opinii na ten temat (*Hoy en día, muchos alumnos de la secundaria no piensan ir a la universidad lo que provoca protestas de sus padres y abuelos.*). Bardzo częstą usterką było zakłócenie komunikacji w kluczowym elemencie stawianej tezy, np. przez zastosowanie typowej „kalki” z języka polskiego: *ir a los estudios*. Taka teza była zawsze kwalifikowana na poziom niższy. Dość liczne były też prace, w których teza była całkowicie niekomunikatywna. Bardzo wielu zdających nie znało tak podstawowych zwrotów jak *estudiar en la universidad* lub *ir a la universidad*.

Drugi dość częsty błąd to rozwijanie swojej wypowiedzi w oderwaniu od postawionej tezy. Na przykład, autor sygnalizował w tezie, że będzie rozpatrywać zalety kontynuowania nauki w szkole wyższej, po czym w rozwinięciu przedstawiał również wady studiowania. To samo dotyczy zakończenia. Nierzadko w podsumowaniu zdający przywoływał jakiś problem, którego w ogóle nie poruszał w rozwinięciu. Taka realizacja była uznawana za odbiegającą od treści pracy. Każdy z wymienionych powyżej błędów formalnych mógł skutkować utratą punktu w kryterium zgodności z poleceniem.

To, co zwraca uwagę w pracach tegorocznych maturzystów, którzy wybrali rozprawkę, to realizowanie, oprócz podanych w poleceniu dwóch elementów tematu, również innych aspektów. Zdający odnosili się np. do możliwości wyjazdów za granicę w ramach różnych projektów, poznawania nowych ludzi, dłuższych wakacji, prestiżu społecznego, kontaktów z rodziną itp. Te fragmenty, choć dotyczyły studiowania, nie były traktowane jako realizacja elementów tematu, ponieważ nie odnosiły się do wskazanych do omówienia aspektów.

Wiele wypowiedzi cechowała powierzchowność, wynikająca zapewne z ograniczonego zasobu środków językowych, ale też z braku umiejętności doboru odpowiednich argumentów do wskazanych w poleceniu elementów tematu. Takie prace mogły być zakwalifikowane maksymalnie na poziom 1.

Na niskich średnich wynikach w omawianym obszarze zaważył też fakt, że wielu zdających w ogóle nie podjęło próby napisania pracy na żaden z dwóch tematów.

Zagadnienie „pod lupą” – zakres środków językowych w wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym

Zakres środków językowych to jedno z kryteriów oceniania wypowiedzi pisemnej. Kryterium to jest także określane jako „bogactwo językowe”, ponieważ w tym przypadku ocenie podlega przede wszystkim zasób słownictwa oraz struktur gramatycznych, którymi posługuje się zdający w celu realizacji tematu podanego w poleceniu. Kryterium to od roku 2023 jest oceniane w skali od 0 do 3 punktów, co pozwala na bardziej precyzyjną ocenę kompetencji maturzystów w tym aspekcie niż wcześniej stosowana skala od 0 do 2 punktów.

Polecenie do zadania 12. brzmiało następująco:

Zadanie 12. (0–12)

Podczas Młodzieżowego Festiwalu Teatralnego obejrzałeś(-aś) kilka przedstawień. W e-mailu do kolegi z Hiszpanii:

- **wyjaśnij, w jaki sposób dowiedziałeś(-aś) się o tym festiwalu**
- **przedstaw program tego festiwalu**
- **napisz, która grupa teatralna zwyciężyła na festiwalu i co najbardziej podobało Ci się w jej występie**
- **podziel się swoimi obawami dotyczącymi przyszłości tego festiwalu.**

Przyjrzyjmy się tabeli z *Informatora*, która określa, jakie wymagania należy spełnić, aby uzyskać określoną liczbę punktów za zakres struktur leksykalno-gramatycznych.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne precyzyjne sformułowania
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie najprostsze środki językowe ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Należy też zwrócić uwagę na następujące zapisy ściśle związane z tą tabelą:

- W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.
- Praca może otrzymać liczbę punktów wskazaną w tabeli, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Warto również pamiętać, że ocena zakresu środków językowych była dokonywana w odniesieniu do określonego w podstawie programowej poziomu egzaminu (w przypadku egzaminu na poziomie podstawowym jest to poziom nawiązujący do B1 w skali opisanej w *Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego*) oraz zakresu struktur

gramatycznych podanych w aneksie do *Informatora o egzaminie maturalnym z języka hiszpańskiego* w Formule 2023 obowiązującym w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024.

Przyjrzyjmy się poniższej pracy.

Przykład 1.

Hola, Paco:
 ¿Sabes qué? La semana pasada se celebró el Festival de Teatros Juveniles en nuestra ciudad. Tuve la oportunidad de ver algunas obras.

Todo era por casualidad. ~~Pense~~ Pensaba Pasaba al lado de una librería cuando en la entrada vi cartel de festival. Como el programa parecía interesante, decidí ir. Y valía la pena.

En el festival se presentaron los grupos teatrales de diferentes ~~est~~ países con obras clásicas y contemporáneas. Además los espectadores pudieron asistir a los talleres de interpretación preparada por los actores.

En el último día eligieron el ganador del festival; ¡Y no se lo vas a creer! El mejor de todos los grupos era el de España. Su actuación era fue excelente, pero lo que más me gustó fueron ^{los} los decorados hechos de botellas de plástico.

Aunque el festival era un gran éxito, no creo que vuelva a celebrarse. Se dice que costaba ^{encuentran} costó una fortuna, y si no encuentran sponsors, el Ayuntamiento no podrá pagar él; ¡Que pena!

Powyższa wypowiedź pisemna otrzymała maksymalną liczbę punktów w kryterium zakresu środków językowych. W pracy zaznaczone zostały fragmenty, które pozwalają na

stwierdzenie, że zdający posługuje się szerokim zakresem środków językowych (na żółto – środki leksykalne, a na różowo – środki gramatyczne). Zdający swobodnie używa czasów przeszłych niezbędnych do realizacji części podpunktów polecenia, stosuje bardziej zaawansowane konstrukcje gramatyczne (np. porównania, konstrukcje bezosobowe, rodzajnik określony użyty zamiast rzeczownika), poprawnie konstruuje zdania złożone (np. zdania okolicznikowe czasu, przyczyny, przyzwolenia, zdanie warunkowe). W pracy występuje też wiele precyzyjnych sformułowań, w tym słownictwa związanego z teatrem (np. *el cartel, los espectadores pudieron asistir a los talleres de interpretación, actuación excelente, decorados*). Użyte w pracy środki leksykalno-gramatyczne wskazują na to, że zdający swobodnie posługuje się językiem hiszpańskim na poziomie B1. Cała praca charakteryzuje się naturalnością i precyzją używanego języka odpowiednią dla poziomu podstawowego.

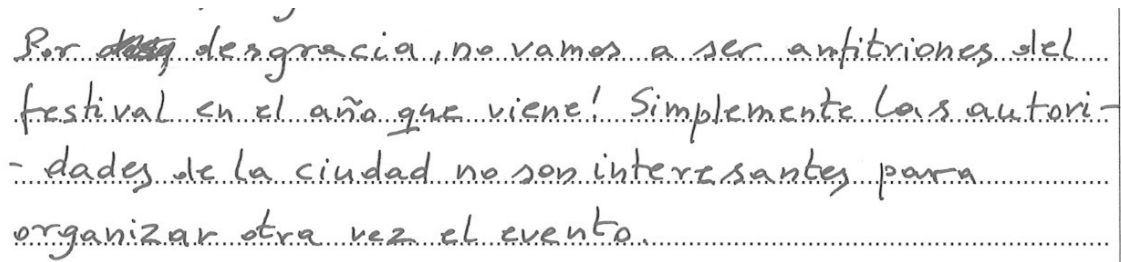
Jednak nie zawsze ocena pracy jest tak prosta i jednoznaczna. Zdarzają się prace, w których wyraźnie widać, że zdający posługuje się dość dobrze językiem hiszpańskim i stosunkowo łatwo realizuje polecenie, ale jeden z aspektów podlegających ocenie w kryterium zakresu środków językowych (tj. leksyka lub gramatyka) jest mocniejszą stroną osoby piszącej, a drugi z nich nie został jeszcze opanowany w tym samym stopniu. Ilustruje to kolejna praca.

Przykład 2.

Hola, Paco:
¿Sabes qué? La semana pasada se celebró el Festival de Teatros Juveniles en nuestra ciudad. Tuve la oportunidad de ver algunas obras.

Un día he quedado con mi mejor amiga y ella me ~~trabó~~ ha dicho del festival. Después de dos días llegaron diferentes grupos teatrales de los ~~en~~ estudiantes. Han actuado al aire libre ^{en la plaza,} ~~en~~ el casco viejo.

Primer día estábamos visto comedias de siglo XVII i XVIII. Nos la ~~pasó~~ pasamos bomba. Los ~~en~~ espectáculos estuvieron muy gracioso y entretenido. Al día ~~sigue~~ siguiente se estuvo organizado un concurso. El público tenía de elegir su grupo favorita. El primer premio ha ganado el grupo de adolescentes del Instituto de Lublin. Sus interpretaciones de la obra de I Tolier era una maravilla. La atención llamaba sobre todo la coreografía. Por ejemplo, estaba la danza de una pareja de bailarines.

Por ~~des~~ desgracia, no vamos a ser anfitriones del festival en el año que viene! Simplemente las autoridades de la ciudad no son interesantes para organizar otra vez el evento.

Zakres środków językowych został oceniony w tej pracy na 2 punkty. Użyte słownictwo jest wyraźnie bardziej zróżnicowane niż stosowane struktury gramatyczne. W pracy występuje leksyka, która spełnia wymagania dla poziomu B1 oraz wiele precyzyjnych wyrażen (np. *actuar al aire libre, casco viejo, nos lo pasamos bomba, gracioso y entretenido, ganar el primer premio, llamar la atención, las interpretaciones de la obra, coreografía, danza de una pareja de bailarines, anfitriones del festival*). Taki zakres środków leksykalnych byłby wystarczający, aby przyznać zdającemu nawet 3 punkty. Jednak struktury gramatyczne są w dużej mierze ograniczone. Zdający najwyraźniej nie potrafi używać poprawnie czasów przeszłych, choć zna ich formy. Nie używa zdań podrzędnie złożonych, myli użycie czasowników *ser* y *estar*, w pracy nie występują bardziej zaawansowane struktury składniowe. W związku z tym zakres środków językowych został w tej pracy uznany za „zadowalający” a nie „szeroki”.

Warto też pamiętać, że do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte w pracy poprawnie lub zawierające drobne błędy. W obydwu wcześniej omówionych przykładach wypowiedzi pisemnych występują pewne błędy językowe. Podlegają one ocenie przede wszystkim w kryterium poprawności językowej, ale mogą też sprawić, że dana struktura leksykalna lub gramatyczna nie zostanie „doceniona” przez egzaminatora w ocenie bogactwa językowego. Aby użycie jakiegoś wyrażenia lub struktury gramatycznej wpłynęło pozytywnie na ocenę zakresu środków językowych, zdający musi zastosować je odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym go/jej użyto, musi być jasny i zrozumiały dla odbiorcy. W pracy 2. wyrażenia takie jak np. *estabamos visto comedias, se estuvo organizado un concurso* nie zostały uznane przez egzaminatora jako zaawansowane struktury gramatyczne, ponieważ zawierały poważne błędy.

Przyjrzyjmy się teraz pracy, w której zakres środków językowych został oceniony na 1 punkt.

Przykład 3.

Hola, Paco:

¿Sabes qué? La semana pasada se celebró el Festival de Teatros Juveniles en nuestra ciudad. Tuve la oportunidad de ver algunas obras.

No mucho tiempo antes del festival veo las informaciones de este evento en Internet. Un programa fue fácil, pero también interesante. En el festival estaba muchos grupos. Podimos ver comedias, balets y otras obras. Me gustaba mucho el grupo que se llama "Salamandra". Ellos presentan la obra "Romeo y Julia". La obra es muy romántica y triste. Este grupo recibe el premio numero uno. La ropa de los actores era muy muy bonita.

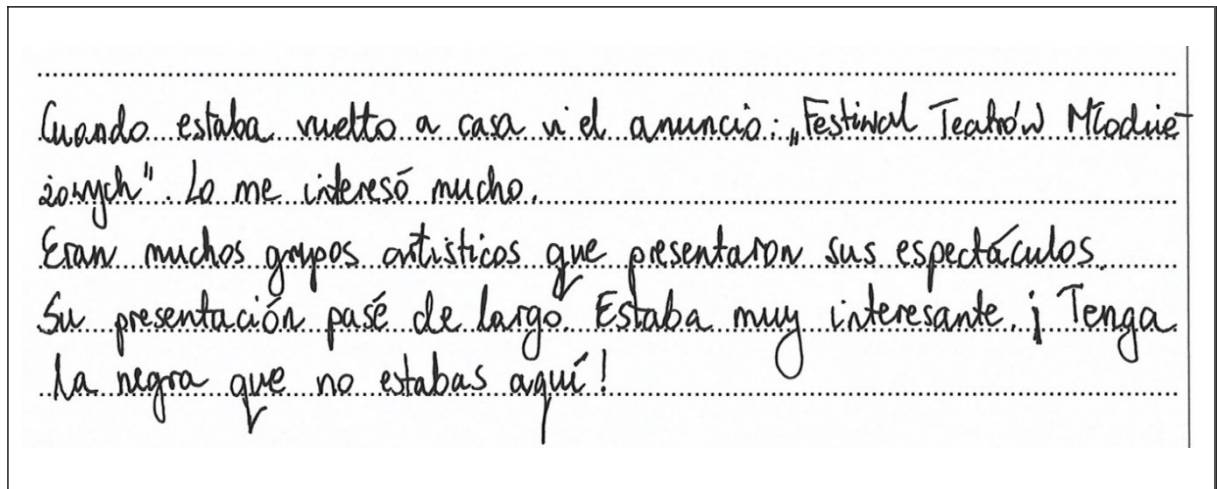
Me gusta mucho el idea de este festival. Pero no sé que esto es interesante para mis otros amigos. No estaban muchas personas en este festival. Es posible que no hacen este festival en el futuro.

Praca ta realizuje wszystkie podpunkty polecenia, jednak język zdającego jest dość ograniczony. Zdający używa często czasu teraźniejszego zamiast przeszłego, występują tylko pojedyncze przypadki poprawnego użycia czasów przeszłych, a składnia jest uboga – przeważają zdania pojedyncze lub bardzo proste zdania podrzędnie złożone. Zdający popełnia dużo błędów, czasami wpływających negatywnie na komunikację. Ograniczone jest także słownictwo, za pomocą którego zdający realizuje polecenie. Użyte są głównie środki leksykalne o wysokim stopniu pospolitości.

Powyższa praca to typowa wypowiedź ucznia o niskich kompetencjach językowych, który posługując się swoim ograniczonym zasobem środków stara się zrealizować polecenie egzaminacyjne. Zdarzają się jednak też wypowiedzi pisemne, w których maturzyści o niskich umiejętnościach językowych próbują używać zaawansowanego słownictwa lub struktur gramatycznych, aby uzyskać wyższą ocenę za bogactwo językowe. Zwykle nie kończy się to dobrze, ponieważ otoczenie elementu, który został sztucznie użyty, bardzo często pokazuje, że zdający nie ma wystarczającej kontroli nad językiem, którego używa. Co więcej, często

skutkuje to dodatkowymi błędami językowymi i/lub negatywną oceną spójności danej części pracy. Przyjrzyjmy się następującej realizacji pierwszego i drugiego podpunktu polecenia.

Przykład 4.

Zdający podjął kilka prób użycia bardziej zaawansowanego słownictwa i struktur gramatycznych, ale nie są to próby udane. We wszystkich przypadkach wyrazy o niższej frekwencji są zastosowane nieodpowiednio do kontekstu zdania, a całość wypowiedzi, właśnie poprzez użycie leksyki, której zdający nie opanował, staje się niejasna dla odbiorcy.

Niestety wielu zdających, którzy przystępują do egzaminu na poziomie podstawowym, nie opanowała struktur leksykalno-gramatycznych w takim zakresie, aby sformułować wypowiedź pisemną odpowiadającą wymaganiom poziomu B1. Wiele prac maturzystów jest zupełnie lub w znacznej części niekomunikatywnych dla odbiorcy lub zawiera poważne błędy językowe, które uniemożliwiają realizację polecenia. Poniżej pokazano przykład pracy, w której zakres środków językowych nie jest wystarczający, aby przyznać za niego jakikolwiek punkt.

Przykład 5.

Hola, Paco:
¿Sabes qué? La semana pasada se celebró el Festival de Teatros Juveniles en nuestra ciudad. Tuve la oportunidad de ver algunas obras.

Mi amigo gusta mucho el arte. Entonces me dijo sobre el festival. Yo he interesado de ~~en~~ este festival pues decidido a ir.

El festival empezó sábado. Al principio era obras populares. Siguiendo he visto ideas jóvenes. Mejor equipo ~~era~~ ~~esta~~ era por supuesto una de últimos este con propia obra. El mejor de m espectáculo estaba los que tenían la ropa especial.

El festival fue buen, pero la localización era muy mala. Pienso que en futuro no fueran mucha gente a este festival.

Zdający nie potrafi zastosować nawet najprostszych form i struktur gramatycznych, takich jak np. *le gusta, me interesó, decidí ir, pienso que en el futuro no irá mucha gente*. Większość użytych struktur zawiera bardzo poważne błędy językowe, w dużym stopniu zakłócające komunikację.

Omawiając kryterium zakresu środków językowych z uczniami, warto też zwrócić ich uwagę na związek oceny bogactwa językowego z realizacją polecenia w kryterium treści. Zdarza się, że uczniowie tak bardzo skupiają się na użyciu ciekawych wyrażen i właściwym zastosowaniu struktur gramatycznych, że zapominają o precyzyjnym zrealizowaniu poszczególnych podpunktów polecenia, co jest kluczowe dla uzyskania punktów za wypowiedź pisemną. Jeśli praca będzie nie na temat lub nie będzie realizować polecenia w wystarczającym stopniu, to punkty za zakres środków językowych nie zostaną przyznane wcale lub egzaminator nie będzie mógł przyznać maksymalnej liczby punktów w danym kryterium. Zasady w tym zakresie określa *Informator* oraz zasady oceniania rozwiązań zadań:

1. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
2. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.

Podsumowanie

Aby uniknąć utraty punktów w kryterium zakresu środków językowych zdający powinien:

- zwrócić uwagę na to, aby pokazać w pracy zróżnicowanie i odpowiedni poziom użytych środków językowych zarówno leksykalnych jak i gramatycznych
- używać jak najbardziej naturalnych i typowych dla języka hiszpańskiego konstrukcji gramatycznych oraz zwrotów/wyrażeń/kolokacji
- unikać stosowania środków językowych znacznie powyżej opanowanego przez siebie poziomu języka, ponieważ zwiększa to ryzyko popełnienia poważnych błędów powodujących zakłócenie komunikacji
- przeczytać stworzoną wypowiedź pisemną pod kątem precyzyjnej i pełnej realizacji poszczególnych podpunktów polecenia oraz skorygować ewentualne błędy językowe, które mogą negatywnie wpłynąć na komunikatywność i jasność przekazywanych informacji.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka hiszpańskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach.

- ❖ Analiza wyboru błędnych odpowiedzi w zadaniach zamkniętych prowadzi do wniosku, że wielu maturzystów kierowało się znaczeniem pojedynczych wyrazów lub podobnie brzmiącymi słowami, lub odnosiło się do własnych przeświadczeń lub wiedzy, nie biorąc pod uwagę treści słuchanego lub czytanego tekstu. Bardzo ważne jest, aby przygotowujących uczniów do egzaminu, zachęcać ich do bardziej wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Powinni oni być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Należy też uświadamiać uczniom potrzebę uważnego czytania poleceń i tekstów.
- ❖ Spore trudności sprawiły maturzystom na poziomie rozszerzonym zadania sprawdzające rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Należy przypominać uczniom, aby nie traktowali tekstu „wybiórczo”, skupiając się na przykład tylko na zdaniu przed lub tylko na zdaniu po luce. Tekst to zamknięta całość, jak obraz ułożony z puzzli, w którym każdy element układanki powinien łączyć się idealnie z pozostałymi kawałkami. Aby uczniowie rozwinęli swoją świadomość, czym jest tekst i co sprawia, że stanowi spójną całość, należy zwracać ich uwagę na różnorodne rodzaje związków w tekście, np. typowe wyrażenia, które wskazują na kontynuację myśli, wprowadzają przeciwny punkt widzenia lub zapowiadają ilustrację jakiegoś problemu przykładem. Warto przygotować ćwiczenia polegające na układaniu fragmentów tekstu we właściwej kolejności oraz łączeniu różnych części tekstu w logiczną całość, np. za pomocą spójników i leksykalnych wskaźników zespolenia.
- ❖ Maturzyści uzyskali wyraźnie niższe wyniki w zadaniach otwartych sprawdzających rozumienie tekstu niż w sprawdzających te same umiejętności zadaniach zamkniętych, które wymagały wyboru odpowiedzi spośród podanych opcji. Udzielenie odpowiedzi w zadaniach otwartych wymaga zwykle połączenia kilku umiejętności językowych. Szczególnie trudne okazały się te zadania otwarte, w których wymagane było jakieś przekształcenie odpowiedzi usłyszanej lub przeczytanej w tekście, aby pasowała ona do uzupełnianej luki. Pokazuje to, że większość zdających jest przyzwyczajona do wykorzystywania wyrazów/wyrażeń wprost padających w tekście. Tymczasem, część zadań otwartych jest tak skonstruowana, aby zdający musiał wykazać się zrozumieniem nie tylko samego tekstu, ale też uzupełnianego zdania i podstawowych reguł rządzących danym językiem obcym. Szczególnie w przypadku poziomu rozszerzonego, który zakłada wyższy poziom opanowania poszczególnych umiejętności, a tym samym większą kontrolę nad językiem, należy zwracać uwagę zdających na to, że udzielenie poprawnej odpowiedzi wymaga spełnienia kilku kluczowych warunków. Odpowiedź musi być nie tylko zgodna z tekstem, ale też wystarczająco precyzyjna, jednoznaczna i komunikatywna dla odbiorcy. Musi też spełniać wszystkie wymogi wskazane w poleceniu.
- ❖ Najtrudniejsze okazały się zadania, które sprawdzały znajomość środków językowych. Tymczasem ograniczony zakres leksyki i struktur gramatycznych wpływa często nie tylko na wynik osiągany przez maturzystów w zadaniach sprawdzających tę umiejętność, ale pośrednio może też powodować błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych. Ponadto używanie

ograniczonego zasobu środków językowych i/lub popełnianie błędów wpływających na komunikację oznacza utratę punktów w kryterium bogactwa językowego w wypowiedzi pisemnej, zwłaszcza że zakwalifikowanie do danej kategorii punktowej w tym kryterium wymaga spełnienia odpowiednich standardów zarówno w zakresie leksyki, jak i gramatyki.